

גיטין מד

עניין: מכר עבדו לעכו"ם חוץ משבתות וימים טובים

חתם סופר

חוץ ממלאכתו מהו. אלא לולדות ונימא דמפקע ולדות ממלות. חוץ משבת ויו"ט מהו דנימא דעיקור קפידא אינו בשביל ציטול מצותו של עבד אלא שבת ויו"ט שהרי הרב מצווה על שציתת עבדו כמו על שציתת צהמתו, ואם העבד מחלל שבת כאלו הרב עצמו מחלל ומפקיע א"ע ממנו. ז. ויש לעיין הרי אפי' מכרו לח"ל דמקיים כל התורה רק מצות התלויות בארץ אינו יכול לקיים ואפ"כ יולא לחירות. וי"ל דהתם אינו מקיים שום מצוה, דכל דהדר בחו"ל כמי שאין לו אלוה [כתובות ק"י ע"ג], אפי' קריאת שמע שקורא בחו"ל אינו כקורא בא"י כי גרשוהו מהסתפח בנחלת ה' [שמואל א', כ"ו י"ט], וזהו מוסר גדול, אך מ"מ נ"ל לא אמרו אלא בעבד כנעני, אבל גדולי ישראל ת"ח עוסקי תורה, עליהם נאמר [מלאכי א' י"א] בכל מקום מוקטר מוגש לשמי ומנחה עבירה [מנחות ק"י ע"א], ואהיה להם למקדש [יחזקאל י"א ע"ז], זה בית רבינו שבבבל [מגילה כ"ט ע"א] [גט]. והנה במס' צ"ק פרק ד"ה

שו"ת הרשב"א ח"א

סימן קלד

שאלת מה שאמרו כל הדר בחו"ל לארץ כמי שאין לו אלוה. תשובה לפי שארץ ישראל נקראת נחלת ה' דכתיב כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה', והוא יתברך נקרא אלהי הארץ ומיוחדת לו ולא לשרי מעלה כדכתיב כותיים כי לא ידעו את משפט אלהי הארץ, ועל כן קרא לע"ז אלהי נכר הארץ, וכתיב תמיד עיני ה' אלהיך צה. ועיקר מצות התורה כלן בארץ הן עד כי כמה מצות אין נוהגות כלל אלא בארץ, כמו שאמרו צמדרש הוצי לך ציונים. ועל כן כשצריך יצחק את יעקב שלא מדעתו ונתן לו את הצרכות דכתיב ויתן לך האלהים מטל השמים וגו' מיד זכה יעקב בצרכות הצרכה שהיא ירושת הארץ ולא היה יכול ליחנה לעשו, והוא אמרו וכן איפוא מה אעשה צני".

רמב"ן ויקרא יח, כה

והנה השם הנכבד הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים²⁹⁸ לכל העולם, אבל ארץ ישראל אמצעות הישוב²⁹⁹ היא נחלת ה'³⁰⁰ מיוחדת לשמו³⁰¹, לא נתן עליה מן המלאכים קצין שוטר ומושל בהנחילו אותה לעמו המיוחד שמו זרע אוהביו³⁰², וזהו שאמר (שמות יט ה) "והייתם לי סגולה³⁰³ מכל העמים כי לי כל הארץ", וכתיב (ירמיה יא ד) "והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים", לא שתהיו אתם אל אלהים אחרים כלל³⁰⁴. והנה קידש העם היושב בארצו בקדושת והנה בחוצה לארץ, אע"פ שהכל לשם הנכבד, אין טהרה בה שלימה, בעבור המשרתים המושלים עליה והעמים תועים אחרי שריהם לעבוד גם אותם³⁰⁶. ולכך יאמר הכתוב (ישעיה נד ה) "אלהי כל והנה השם הנכבד "אלהי האלהים" בכל העולם ו"אלהי ארץ ישראל" שהיא נחלת ה'. וזהו טעם האריות הממיתים אותם³¹⁰. וכן שנו בספרא (קדושים כ כב): "ולא תקיא הארץ אתכם וגו' - ארץ ישראל אינה כשאר ארצות, אינה מקיימת עובדי עבירה³¹¹". ובספרי (דברים לב יב): "ואין עמו אל נכר (דברים לב יב) - שלא תהא רשות לאחד משרי האומות לבא לשלוט בכם³¹², כענין שנאמר ואני יוצא והנה שר יון בא וגו'". והוא מאמרם (כתובות קי): "כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה³¹³ שנאמר (להלן כה לח) לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים, ואומר (ש"א כו יט) כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים".

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON